

MISSIVA

per mauns da la **votaziun a l'urna** dals **8 marz 2026** davart la fundaziun da l'instituziun da dret public Sanadura», insembel cun curvegias da prestaziun concernent
nouva concepziun dal provedimaint da sanet in Engiadin'Ota

Fich stimedas votantas e fich stimos votants

Las vschinaunchas da la Regiun da provedimaint da sanet Engiadin'Ota (Sils i.E./Segl, Silvaplauna, San Murezzan, Puntraschigna, Celerina/Schlarigna, Samedan, Bever, La Punt Chamues-ch, Madulain, Zuoz e S-chanf) sun obliedas confuorm a la ledscha per promover la chüra d'amalos da garantir il provedimaint da sanet in Engiadin'Ota.

Daspö il 2018 surpiglia la Fundaziun provedimaint da sanet Engiadin'Ota (SGO/FPS) quist'incumbenza. Ella maina l'Ospidel d'Engiadin'Ota, ils centers d'attempo «Du Lac» e «Promulins» scu eir la Spitex. Lotiers vegnan posts da cussagliaziun e – cumünavelmaing cun la Clinica Gut SA – il servezzan da salvamaint (REO).

La SGO/FPS) as rechatta actuelmaing in moratori causa cha la finanziaziun nun es pü sgüreda. Tenor il stedi dad hoz basta la liquidited be auncha fin a la fin dal prüm quartal 2026. Sainz'üna soluziun stuves la SGO/FPS glivrer definitivmaing l'activited e liquidier tuot las gestiuns.

Zieva cha sun gnies refüsos già duos progets da votaziun (Proget Alvra in avrigl 2025 e la finanziaziun intermediara in november 2025) haun ils organs cumpetents elavuro üna nouva organisaziun pel provedimaint da sanet illa regiun. Quista dess reordiner il provedimaint da sanet, garantir il provedimaint acut ed esser organisada adequatamaing.

Culs progets chi vegnan miss in votaziun decidan Ellas ed Els, schi vegnan mantgnies eir in avegnir ün provedimaint acut scu eir ulteriuras spüertas (centers d'attempo, Spitex e posts da cussagliaziun).

Lotiers suottametta la suprastanza cumünela da la vschinauncha da ******* ad Ellas/Els la seguainta

Missiva cun propostas

In fuorma concisa

Las vschinaunchas da la Regiun da provedimaint da sandet Engiadin'Ota sun obliedas confuorm a la ledscha per promover la chüra d'amalos da garantir il provedimaint da sandet. Quist'incumbenza surpiglia daspö l'an 2018 la Fundaziun provedimaint da sandet Engiadin'Ota (SGO/FPS) cun l'Ospidel d'Engiadin'Ota, culs centers d'attempos «Du Lac» e «Promulins», cun la Spitex, cul post da cussagliaziun vegldüna + sandet scu eir cul servezzan da salvamaint (REO). Daspö ils 3 december 2025 as rechatta la SGO/FPS in moratori. Prubabelmaing basta la liquidited be auncha fin a la fin dal prüm quartal 2026, zieva stuves la SGO/FPS glivrer definitivmaing si'activited e liquider tuot las gestiuns.

Per cha'l provedimaint da sandet resta garantieu, prevezza il plan da sanaziun da funder tres üna ledscha üna nouva instituziun da dret public «Sanadura» (proget da votaziun 1). Ultra da que vegnan suottamissas a la votaziun trais cunvegnas da prestaziun: per la gestiun da l'ospidel (proget 2), ils centers d'attempos (proget 3) e per la Spitex (proget 4).

Per cha'l plan da sanaziun possa gnir realiso cumplettamaing drouva que l'approvaziun da tuots quatter progets.

L'organisaziun da salvamaint dess gnir surpigliada pels 1. schner 2026 da la Clinica Gut SA.

Proget da votaziun 1: Ledscha davart la fundaziun da l'instituziun da dret public «Sanadura»

A las vschinaunchas da la RPSEO vain suottamiss üna ledscha per funder l'instituziun da dret public «Sanadura». Quist'instituziun ho il scopo da garantir il provedimaint da sandet in Engiadin'Ota. Per quist intent praista ella sves u cumpra las prestaziuns necessarias «Ospidel», «Centers d'attempos», «Spitex» e «Post da cussagliaziun vegldüna + sandet».

L'instituziun es reuschida, scha almain set da las ündesch vschinaunchas da la RPSEO l'approuvan e scha quistas vschinaunchas rapreschaintan insembel almain la mited da las persunas cun dret da vuscher illa RPSEO (confuorm a la ledscha da vschinaunchas dal chantun Grischun):

Approvaziun dad
almain 7 da las 11
vschinaunchas da la
RPSEO.

Las vschinaunchas chi approuvan stöglian
rapreschanter almain la mited da las persunas cun
dret da vuscher da las vschinaunchas da la
RPSEO

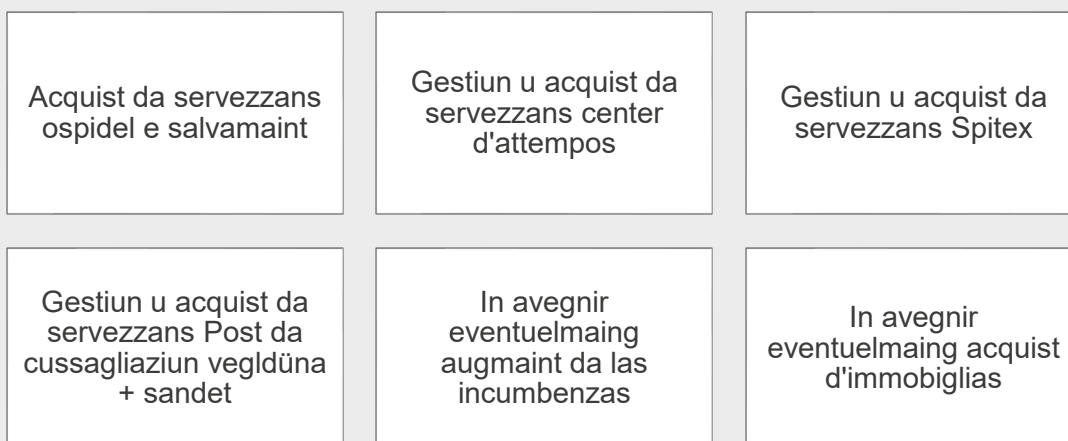
Pel start drouva l'instituziun üna finanziaziun da start unica¹ (chapitël da dotaziun) da CHF 2.5

¹ Il chapitël da dotaziun cumpiglia l'acquist dad investiziuns materielas, utensils e provisiuns da marchanzia da la SGO/FPS da CHF 1.2 milliuns pels centers d'attempos, l'acquist dad investiziuns materielas (veiculs) da CHF 0.2 milliuns per la Spitex scu eir üna reserva da CHF 1.1 milliuns.

milliuns scu eir üna contribuziun vi da la gestiun² da 500'000 francs. Il chapitêl da dotaziun scu eir la contribuziun vi da la gestiun portan las singulas vschinaunchas da la RPSEO confuorm a la clef da repartiziun valabla da la Regiun Malögia (sainza la vschinauncha da Bergiaglia). La part da la vschinauncha da *** s'amunta a *** francs.

Apaina cha l'instituziun es fundeda, vegnan decisas tractandas chi drouvan ün'appruvaziun da las vschinaunchas purtedras tres votaziun a l'urna (magiurited dobla, a nu drouva pü l'unanimited) illas vschinaunchas purtedras. Vschinaunchas chi haun refüso la ledscha e chi nu sun cotres üngünas vschinaunchas purtedras nun haun üngün dret da cogestiun.

Incumbenzas principelas da la «Sanadura»:

Consequenzas in cas cha la ledscha vain refüsedada

Scha la ledscha davart l'instituziun da dret public «Sanadura» vain refüsedada, nu do que üngün'organisaziun successura per las gestiuns da la SGO/FPS.

In quel cas vegnan serredas definitivmaing e liquidadas tuot las gestiuns da la SGO/FPS (ospidel, centers d'attempos, Spitex). Scha ed in che fuorma cha las vschinaunchas organisessan centers d'attempos e Spitex nun es cler. Ne las vschinaunchas ne il chantun nun haun üna basa leghela da fer que. Uschè nu füss pü garantieu il provedimaint da sandet in Engiadin'Ota.

Proget da votaziun 2: Cunvegna da prestaziun «Ospidel»

In votaziun es üna cunvegna da prestaziun traunter las vschinaunchas purtedras e la nouva instituziun «Sanadura» chi dess gnir fundeda. Quista cunvegna pussibilitescha cha la «Sanadura»

² Cuosts da gestiun annuels

po stipuler ün contrat da prestaziun da servezzans cun la gruppa dal KSGR³ (Ospidel chantunel a Cuira) per prestaziuns d'ospidel (provedimaint acut).

La preschainta cunvegna da prestaziun garantescha il provedimaint acut. Ella regla il provedimaint medicinic illa regiun e pussibilitscha la collavuraziun cun la gruppa dal KSGR. Cotres as po que trer a nüz sinergias, eviter dupliciteds e sbasser cuosts.

La spüerta da la gruppa dal KSGR vela a partir dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026. Ella cumpiglia eir in avegnir la garanzia d'ün vast provedimaint acut, üna IMC (chüra da survagliaunza intensiva) cun lets da survagliaunza e la pussibilitad da chüerer a paziaints cun malatias pü greivas u paziaints cun feridas pü greivas, l'agüd a paglioulaintas, spüertas ambulantas da meidis specialisos (per exaimpel consultaziuns angiologia, pneumologia, oncologia) scu eir ün provedimaint da basa per trattamaints da cas urgients scu eir da trattamaints planisabels.

La gruppa dal KSGR spordscha quistas prestaziuns düraunt il temp dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 per ün predscha da maximelmaing 6.5 milliuns francs. Causa l'urgenza temporela as tratta que d'ün'offerta approximativa, perque fo la gruppa dal KSGR giò quint tenor ils cuosts effectivs. L'import numno da 6.5 milliuns francs es perque da chapir scu plafonamaint dals cuosts. Lotiers vegnan 3.5 milliuns francs in fuorma d'ün imprast per pussibiliter la liquidited. L'utuon 2026 vain suottamissa a la votaziun üna cunvegna da prestaziun da püs ans per las prestaziuns d'ospidel a partir dals 1. schner 2027.

Las vschinaunchas stipuleschan la cunvegna da prestaziun cun la «Sanadura». La «Sanadura» stipulescha in seguit il contrat da servezzan cun la gruppa dal KSGR. Surpassamaints dals cuosts sur il plafonamaint dals cuosts da CHF 6.5 milliuns porta sulettamaing la gruppa dal KSGR.

Proget da votaziun 3: Cunvegna da prestaziun «Centers d'attempo» e Proget da votaziun 4: «Spitex»

La SGO/FPS maina hoz ils centers d'attempo «Du Lac» a San Murezzan e «Promulins» a Samedan scu eir la Spitex. Eir quists sectuors sun pertuchos da la situaziun finanziaia da la SGO/FPS.

Pels centers d'attempo exista üna cunvegna da prestaziun cun las vschinaunchas da la RPSEO fin a la fin dal 2027. Ella prevezza annuelmaing 3 milliuns francs per cuverner il deficit. Quista contribuziun nun es però brich sufficiainta. Ils motivs sun traunter oter ün'occupaziun memma bassa, maungel da persunel qualificho e cuosts ots per persunel temporer.

³ Partenaria dal contrat es üna societad chi stu auncha gnir determinada chi tuocho tar la Fundaziun Ospidel chantunel dal Grischun.

Eir la Spitex scriva ün deficit, adonta da la cuvegna da prestaziun existenta. La perdita prognostizada per l'an 2026 s'amunta a 550'000 francs. Fin uossa sun gnidas cuvernedas las perditas tres üna cuvegna da prestaziun sur da 100'000 francs ed ultra da que tres l'egen chapitêl. Causa il moratori curraint nun es que pü pussibel a partir dal 2026.

Cun las novas cuvegnas da prestaziun chi vegnan suottamissas a la votaziun d'adunanza ultra da que gnir augmantedas las garantias da deficit. Uschè po la nouva instituziun «Sanadura» chi dess gnir fundada cuntinuer la gestiun dals centers d'attempo (ulteriura cuvegna da prestaziun sur da 1.2 milliuns francs) e da la Spitex (ulteriura cuvegna da prestaziun sur da 350'000 francs) a partir dals 1. avrigl 2026 fin a la fin dal 2026. Ultra da que sun necessarias reservas da liquidited in fuorma d'imprasts da CHF 4 milliuns pels centers d'attempo e da CHF 1 milliun per la Spitex. Quista reserva da liquidited sto a disposiziun da la «Sanadura» per cuverner las obligaziuns a cuorta vista illa fasa da cumanzamaint fin al mumaint cha rivan ils richevs.

Düraunt il prüm semester 2026 vain sclerieu in trattativas cun eventuels furnituors da prestaziuns, scha'ls centers d'attempo e la Spitex pudessan gnir surdos ad ün gestiunari extern u scha la «Sanadura» maina s'vess inavaunt la gestiun.

Il Post da cussagliaziun vegldüna + sandet vain mno a partir dal mais avrigl 2026 da la Pro Senectute dal Grischun. Per quist intent stipulescha la Pro Senectute una cuvegna da prestaziun cun la «Sanadura». Pels cuosts annuels da circa 50'000 francs nu fo que dabsögn d'ün proget da votaziun.

Che capita in cas cha quists progets da votaziun vegnan refüso?

Scha'l proget da votaziun 1 (instituziun da dret public «Sanadura») vain refüso, nu po il plan da sanaziun insomma bricha gnir realisato. In cas cha'l proget 1 gniss refüso sturess la SGO/FPS glivrer definitivmaing si'activited e liquidier tuot las gestiuns. La cuntinuitad da singulas parts da la gestiun (Ospidel d'Engiadin'Ota, centers d'attempo e Spitex) dependa da l'approvaziun da las cuvegnas da prestaziun respectivas.

L'ospidel a Samedan gniss serro definitivmaing. A nun es cler, cu cha las vschinaunchas organisessan ils centers d'attempo e la Spitex.

Cun l'approvaziun dals quatter progets da votaziun vain mantgnieu il provedimaint da sandet e transferieu in üna nouva organisaziun adequata.

Arcumandaziun

La suprastanza cumünela arcumanda ad Ellas/Els d'approver ils quatter progets da votaziun.

Explicaziuns

1. Reorganisaziun da la regiun da provedimaint da sandet

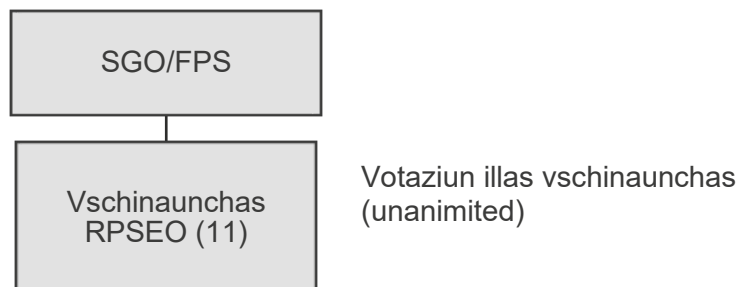
La ledscha chantunela per promover la chüra da persunas amaledas divide il chantun Grischun in regiuns da provedimaint da sandet. Ella impegna las vschinaunchas in mincha regiun da s'organiser adequatamaing pel provedimaint da sandet.

Tar la SGO/FPS nun es regleda cleramaing la relaziun traunter la SGO/FPS e las vschinaunchas da la RPSEO. Uschè lönch cha las finanzas da la SGO/FPS d'eiran stabilas nu d'eira que üngün problem. Las vschinaunchas haun adüna decis unanimamaing las finanziaziuns necessarias.

Daspö püs ans ho la SGO/FPS però difficulteds finanziaias. Cotres es que dvanto viepü difficil d'elavurer progets chi chattan l'approvaziun unanima da tuot las vschinaunchas. L'an 2025 sun gnieu refüso duos progets: Ils 4 avrigl es gnieu refüso il Proget Alvra. Ils 4 november 2025 es gnida refüsedada la finanziaziun transitorica.

Que muossa: In üna crisa po la necessited da l'unanimited restrendscher fermamaing la liberted d'agir. Cun que vain eir difficulteda l'organisaziun adequata dal provedimaint da sandet pretaisa tenor ledscha.

La situaziun actuela as lascha musser graficamaing scu segua:

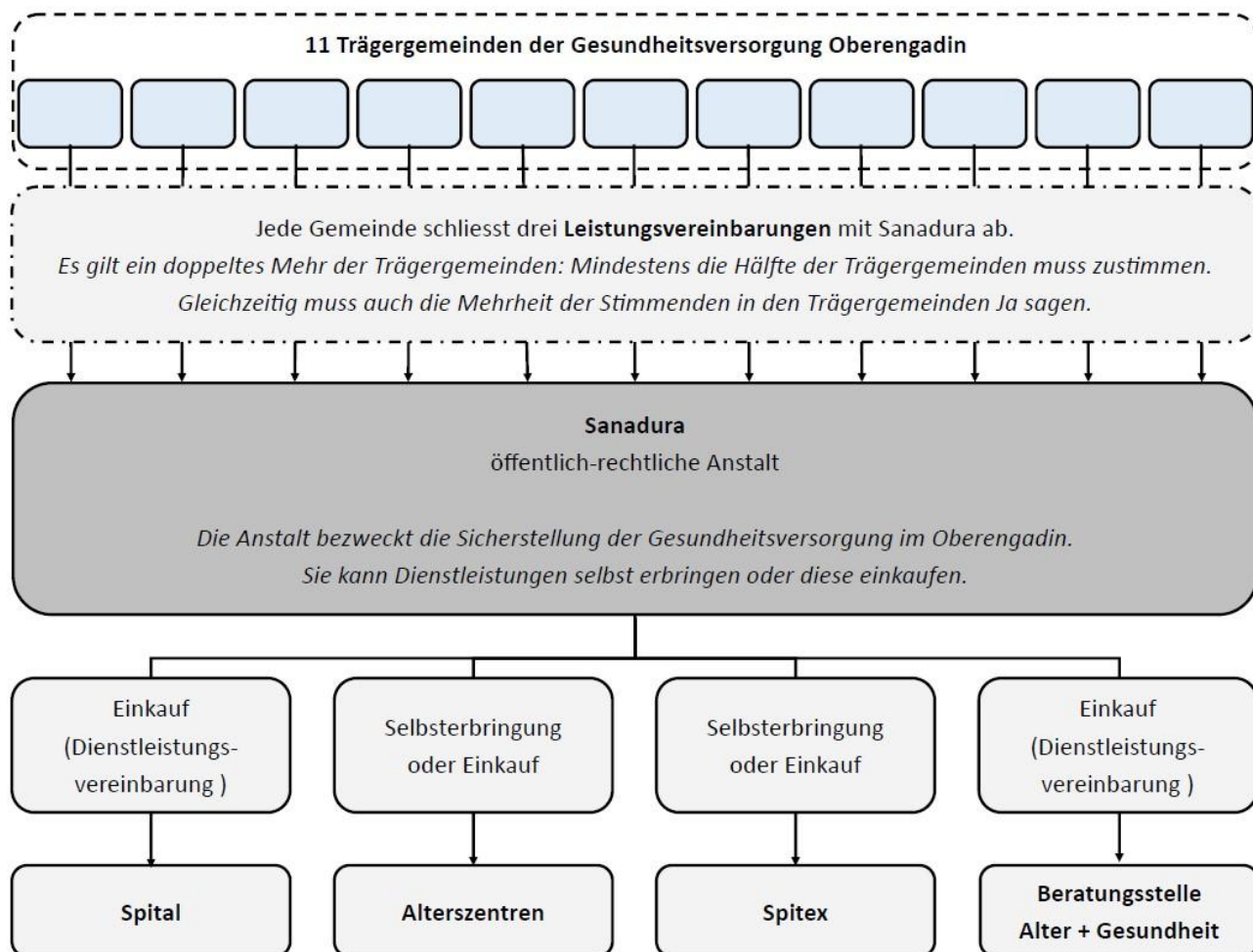
l'ram da la reorganisaziun dess gnir fundeda üna nouva instituziun da dret public independenta «Sanadura» impè da la SGO/FPS (guarda cifra 3). Ella dess garantir in avegnir il provedimaint da sandet in Engiadin'Ota.

Otramaing cu fin uossa regla la ledscha necessaria eir cleramaing la relaziun traunter las vschinaunchas da la RPSEO e la «Sanadura».

In avegnir nu voul que pü l'unanimited per progets da votaziun scu convegnas da prestaziun per ils singuls sectuors. A vela üna magiurited dobla da las vschinaunchas purtedras⁴:

- Almain la mited da las vschinaunchas purtedras stu appruver.
- Al listess mumaint stu appruver la magiurited dals votants illas vschinaunchas purtedras.

⁴ Vschinaunchas purtedras sun tuot las vschinaunchas chi approuvan la preschainta ledscha.

La reorganisaziun da la regiun da provedimaint da sandet Engiadin'Ota es ün müdamaint da paradigma. L'instituziun da dret public «Sanadura» nun es penseda in prüma lingua scu gestiunaria. Ella dess procurer las prestaziuns da sandet bsögnedas per la regiun sül marchio liber e las metter a disposiziun a las vschinaunchas purtedras. Sia incumbenza principela es perque da negoziar e d'acquistar prestaziuns.

La «Sanadura» nu maina s'vess üngün ospidel. Tar ils centers d'attempo e la Spitex vain medemmamaing examinad, scha la gestiun pudess gnir transferida ad ün purteder da prestaziuns extern. In cas cha nu's chatta üngün gestiunari adatto maina la «Sanadura» in futur ils centers d'attempo e la Spitex.

Concernent las prestaziuns da l'ospidel guarda cifra 3, concernent ils ulteriurs sectuors cifra 4.

2. Fundaziun da l'instituziun da dret public «Sanadura»

2.1 Concept da basa

La SGO/FPS as rechatta actuelmaing in moratori. Independentamaing dal fat, scha la procedura glivra cun ün accumulamaint u cun ün fallimaint, vain la SGO/FPS prubabelmaing liquidada a la fin. Per quist motiv voul que üna nouva organisaziun pel provedimaint da sandet in Engiadin'Ota.

Las vschinaunchas da la RPSEO sun obliedas confuorm a la ledscha per promover la chüra d'amalos da s'organiser adequatamaing. Il preschaint sböz da ledscha davart l'instituziun da dret public «Sanadura» dess s-chaffir quist'organisaziun adequata.

Cun la ledscha nu vain be fundada üna nouva persuna giuridica. Ella regla eir cleramaing la relaziun traunter las vschinaunchas purtedras e la «Sanadura». Cotres scrouda la necessited d'unanimitad da fin uossa. L'organisaziun dvainta pü resistent cunter crisas ed ho pü granda abilitad d'agir.

Ultra da que survain la «Sanadura» novs organs. Quists dessan as cumpuoner pü ferm tenor competenzaa professiunela (guarda cifra 2.3) e scumpartir radschunaivelmaing las incumbenzas.

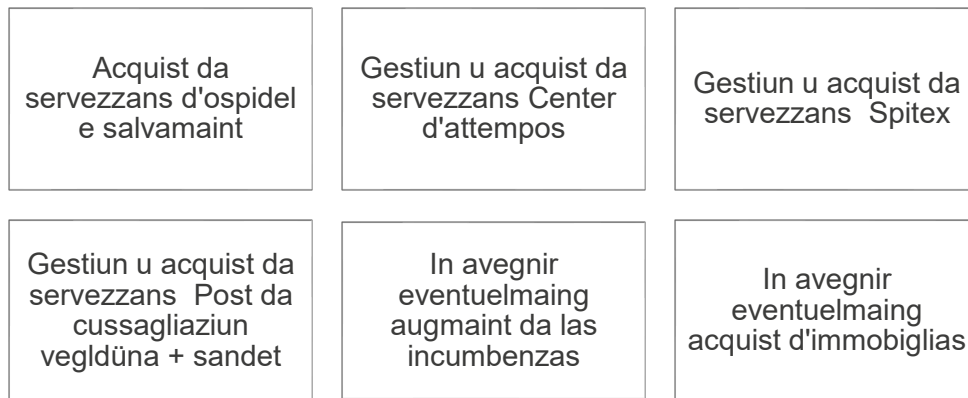
2.2 Scopo e möd da lavurer

Cuntrari a la SGO/FPS dad hoz nu maina l'instituziun da dret public «Sanadura» sves üngün ospidel. Ella procura las prestaziuns d'ospidel necessarias tar terzas personas. Cun la gruppa dal KSGR exista üna cunvegna. Il concept vain explichu pü precisamaing in cifra 3.

Per la chüra da lungia düreda vegnan dumandos terzs furnituors da prestaziun pussibels. Tschertüns haun signaliso interess ed examineschan da surpiglier la gestiun dals duos centers d'attempo e da la Spitex. Actuelmaing vegnan fats sclerimaints detaglios. l' decuors dal prüm mez an 2026 dess esser cler scha quistas prestazuns paun gnir surdedas ad ün furnitur da prestaziuns extern u scha la «Sanadura» maina sves inavaunt ils centers d'attempo e la Spitex. Perque es quista dumanda hoz auncha aviarta (guarda cifra 4).

La «Sanadura» dess gnir concepida sapientivmaing in möd flexibel per ch'ella possa reagir sün svilups futurs. Pussiblas sun per exaimpel ulteriuras incumbenzas u l'acquist d'immobiglias necessarias per la gestiun.

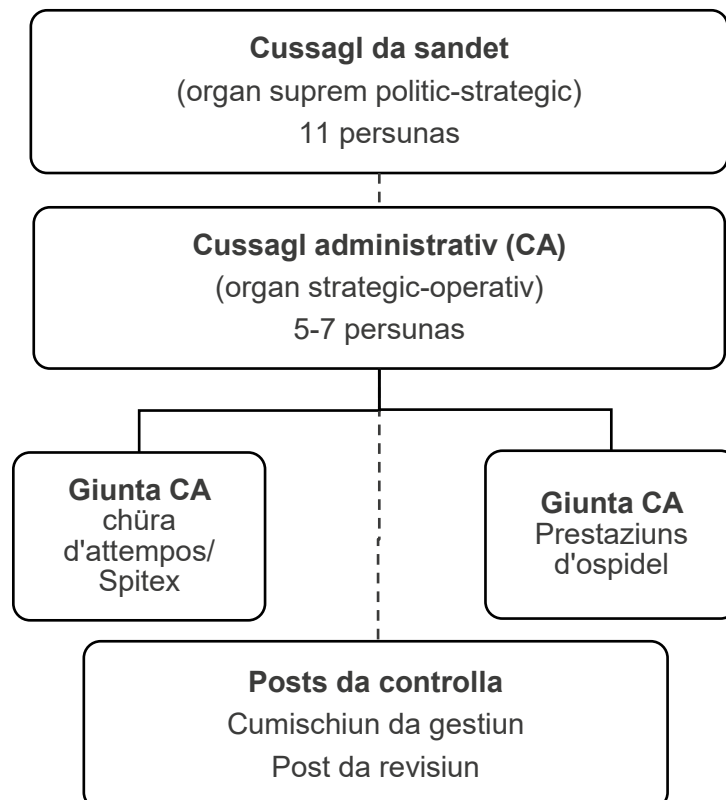
Recapitulaziun da las incumbenzas da l'instituziun da dret public «Sanadura»:

2.3 Organs

2.3.1 Survista

L'instituziun da dret public «Sanadura» vain mneda e controlleda dad organs definieus cleramaing. Els garanteschon cha las vschinaunchas purtedras hegian la pussibilitad da cogestiun, cha l'instituziun vegna mneda professiunelmaing e cha las finanzas e l'observanza da las curvegnas da prestaziun vegnan examinadas. Ils organs ils pü importants sun il cussagl da sandet, il cussagl administrativ, la cumischiun da gestiun ed il post da revisiun.

2.3.2 Cussagl da sandet

Il cussagl da sandet rapreschainta las vschinaunchas purtedras ed es al listess mumaint l'organ suprem politic-strategic da l'instituziun da dret public «Sanadura».

Mincha vschinauncha purtedra indichescha ad üna delegeda u ad ün delegio i'l cussagl da sandet. La quota da vuschs as drizza tenor la quantited d'abitants: Fin a 1000 abitantas ed abitants ho üna vschinauncha üna vusch. Per ulteriurs 1000 abitantas ed abitants u üna part da que survain ella ün'ulteriura vusch. Üngüna singula vschinauncha purtedra nu po avair dapü vuschs cu tuot las otras vschinaunchas purtedras cumünaivelmaing.

Las incumbenzas e cumpetenzas dal cussagl da sandet sun fixedas in l'art. 12 dal sböz da ledscha.

Üna tschernu respectivmaing üna votaziun davart ün proget da ledscha es approveda, sch'ella vain sustgnida da la magiurited da las vuschs evaluedas e da la magiurited dals commembers preschaints dal cussagl da sandet (magiurited dobla).

2.3.3 Cussagl administrativ

Il cussagl administrativ es l'organ directiv suprem da la «Sanadura» sül nivel strategic-operativ. El prepara las decisiuns strategicas pel cussagl da sandet e porta la respunsabilitad per l'intrapraisa.

Il cussagl administrativ consista da tschinch fin set commembers. El po former juntas chi s'occupan da singuls sectuors dal provedimaint da sandet.

Las incumbenzas dal cussagl administrativ sun fixedas in l'art. 18 dal sböz da ledscha.

2.3.4 Posts da controlla (Cumischiun da gestiun e post da revisiun)

La cumischiun da gestiun examinescha l'intera gestiun dal cussagl administrativ, la gestiun da la «Sanadura» e l'observanza da las cunvegnas da prestaziun.

Il post da revisiun examinescha annuelmaing la contabilitad e cumpilescha ün rapport per mauns dal cussagl administrativ ed al cussagl da sandet.

2.4 Finanziaziun

La «Sanadura» as finanziescha cun las indemnizaziuns our da las cunvegnas da prestaziun, cun contribuziuns decisas scu eir tres directives our dal dret surordino, impustüt our da la ledscha per promover la chüra d'amalos.

Impustüt tar ils centers d'attempos lavuraro la «Sanadura» cun differentas tariffas. Abitantas ed abitants chi nu vaivan üngün domicil in üna vschinauncha purtedra aunz cu entrar i'l center d'attempos stögljan pajer tariffas considerabelmaing pü otas.

2.5 Integraziun da las vschinaunchas purtedras e trer decisiuns

Las persunas cun dret da vuscher da las vschinaunchas purtedras decidan davart las incumbenzas confuorm a l'art. 6 dal sböz da ledscha.

Per quaut cha la ledscha nu prevezza ünguott'oter, vela per decisiuns üna magiurited dobla: A drouva l'approvaziun da la magiurited da las vschinaunchas purtedras ed al listess mumaint l'approvaziun da la magiurited da las votantas e dals votants. Las decisiuns davart ils progets vegnan trattas al listess termin cun votaziun a l'urna in tuot las vschinaunchas purtedras.

2.6 Ulteriuras remarchas davart il sböz da ledscha

Quista ledscha aintra in vigur cun l'approvaziun d'almain set vschinaunchas chi approvuan al listess mumaint eir il deposit proporziunel aint il chapitêl da dotaziun confuorm a l'art. 29 al. 1 e la contribuziun proporziunela vi da la gestiun confuorm a l'art. 29 al. 2, ed illas quelas viva al listess mumaint la magiurited da la populaziun cun domicil stabel da las vschinaunchas da la RPSEO.

L'instituziun da dret public «Sanadura» es reuschida, scha:

Approvaziun d'almain
7 da las 11
vschinaunchas da la
RPSEO.

Illas vschinaunchas chi approvuan stu viver
almain la mited da la populaziun cun domicil
stabel da las vschinaunchas da la RPSEO.

La ledscha vela be per quellas vschinaunchas chi haun approvo quista ledscha ed il deposit proporziunel aint il chapitêl da dotaziun.

2.7 Consequenzas in cas cha la ledscha vain refüседа

Scha quist proget da votaziun vain refüso nu po gnir realiso il plan da sanaziun. In quist cas vegnan tuot las gestiuns da la SGO/FPS (ospidel, centers d'attempos, Spitex) serredas definitivmaing e liquidadas. Scha e cu cha'ls centers d'attempos e la Spitex pudessan gnir mnedas inavaunt es aviert e na sgüro. Ne las vschinaunchas ne il chantun nun haun üna basa leghela da fer que. Uschè nu füss pü garantieu il provedimaint da sandet in Engiadin'Ota.

3. Cunvegna da prestaziun ospidel

3.1 Cundiziuns da basa giuridicas

La cunvegna da prestaziun as basa sün la constituziun chantunela⁵ e sün la ledscha per promover la chüra d'amalos. La constituziun chantunela pretenda cha'l chantun e las vschinaunchas procuran ün provedimaint medicinic ed üna chüra chi sun adequats, economics e sufficiaints. La ledscha per promover la chüra d'amalos attribuescha quistas incumbenzas a las regions da provedimaint da sandet. Cotres sun las vschinaunchas da la RPSEO obliedas tres ledscha da realiser quistas incumbenzas in ün'organisaziun adequata.

La ledscha per promover la chüra d'amalos pretenda ultra da que cha'ls purteders dals furnituors da prestaziun concedan a las vschinaunchas ün dret da cogestiun commensuro. La regiun da provedimaint da sandet stipulescha perque üna cunvegna da prestaziun culs purteders.

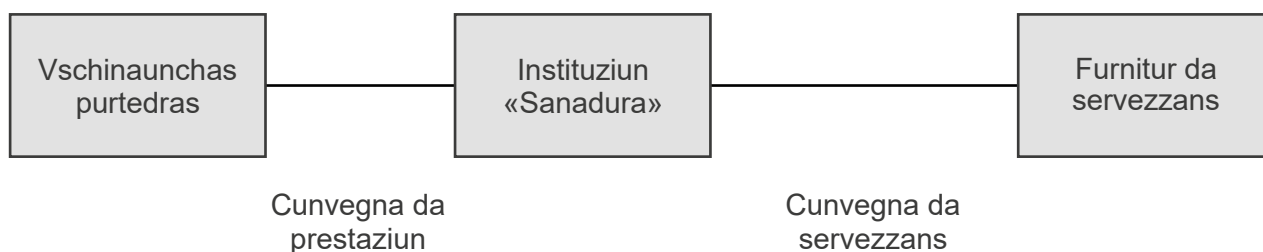
Cun la preschainta cunvegna da prestaziun portan las vschinaunchas da la RPSEO eir in avegnir lur respunsabilitad e sgüran lur dret da cogestiun invers l'instituziun da dret public «Sanadura». Quist dret da cogestiun vain garantieu traunter oter tres il fat cha mincha vschinauncha purtedra tscherna ad üna delegeda u ad ün delegio aint il cussagl da sandet, l'organ politic-strategic da la «Sanadura».

3.2 Nouva cunvegna da prestaziun

3.2.1 Concept

La cunvegna da prestaziun dess provider la «Sanadura» culs mezs finanziaels necessaris. In l'interess da las vschinaunchas purtedras po la «Sanadura» uschè acquistar las prestaziuns d'ospidel via ün contrat da prestaziun tar la gruppa dal KSGR. La «Sanadura» svesse nu maina dimena üngün ospidel, ma surpiglia la rolla d'ün'organisaziun da cumpra.

La cunvegna da prestaziun vain stipuleda traunter las vschinaunchas purtedras e la «Sanadura». In seguit stipulescha la «Sanadura» il contrat da servezzan cun la gruppa dal KSGR.

⁵ DG 110.100

3.2.2 Contrat da servezzans

Zieva la fundaziun da l'instituziun da dret public «Sanadura» stipulescha quista ün contrat da servezzans cun la grupp dal KSGR. Causa chi mauncharo a la SGO/FPS probabelmaing la liquidited a la fin da marz 2026, surpiglia la grupp dal KSGR a partir dals 1. avrigl 2026 il provedimaint acut ad egen quint.

Il prüm vain stipulo ün contrat pel temp transitoric dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026. Fin la sted 2026 dess gnir elavureda e stipuleda üna curvegna da prestaziun da püs ans. Quista vain probabelmaing suottamissa a la votaziun l'utuon 2026 e dess garantir a lungia vista la gestiun da l'ospidel acut.

Il contrat da servezzans traunter la «Sanadura» e la grupp dal KSGR prevezza ils seguaints puncts centrels:

La spüerta da prestaziuns medicinas cumpiglia eir in avegnir la garanzia d'ün vast provedimaint da cas urgiaint, üna IMC (chüra da survagliaunza intensiva) cun lets da survagliaunza e la pussibilited da chürer a paziaints cun malatias pü greivas u paziaints cun feridas pü greivas, l'agüd a paglioulaintas, spüertas ambulantas da meidis specialisos (per exaimpel consultaziuns angiologia, pneumologia, oncologia) scu eir ün provedimaint da basa per trattamaints da cas urgiaint e trattamaints planisabels.

Pel contrat da servezzans dals 1. avrigl 2026 fin als 31. december 2026 es previs ün'indemisaziun cumplessiva da 6.5 milliuns francs. Quist import vela scu plafonamaint dals cuosts. La grupp dal KSGR fo giò quint cun l'instituziun da dret public «Sanadura» tenor ils cuosts effectivs. Que es dimena l'import maximel chi sto a disposiziun per la gestiun da l'ospidel düraunt quist temp. A vegnan tiers 3.5 milliuns francs i'l ram dad imprasts (limitos sün duos ans) per pussibiliter la liquidited.

L'import cumplessiv vain scumpartieu sün las vschinaunchas confuorm a la clef da repartiziun 2026 da la Regiun Malögia (sainza la vschinaunha da Bergaglia). La part confuorm a la clef da repartiziun per la vschinaunha da *** s'amunta a **%. Per cas cha vschinaunchas nun approvavan la ledscha e/u la curvegna da prestaziun ospidel, sun ils cuosts tuottüna da pajer. La «Sanadura» pretendaro las contribuziuns tar quistas vschinaunchas sün via leghela. Las vschinaunchas purtedras stuvaron forsa conceder (transitoricamaing) eventuels mezs necessaris tres credits posteriurs.

Las immobiglias da la SGO/FPS, traunter oter l'edifizi da l'ospidel a Samedan, sun eir in futur part da la massa ereditara. La procuratura es in princip d'accord da metter a disposiziun a fit l'edifizi da l'ospidel. Ad es previs cha la «Sanadura» piglia a fit l'ospidel a pü lungia vista e'l do inavaunt a fit al furnitur da servezzans extern – adatto a la curvegna da prestaziun respectiva.

3.3 Consequenzas in cas cha la cunvegna da prestaziun vain refusada

In cas cha quista cunvegna da prestaziun e/u la ledscha davart l'instituziun da dret public «Sanadura» nu vain approveda, maunchan ils mezs finanziaels per acquister las prestaziuns da l'ospidel. In quist cas nu pudess la gruppa dal KSGR bricha surpiglier la gestiun da l'ospidel. L'Ospidel d'Engiadin'Ota gniss serro definitivmaing e liquido, causa cha ne il chantun Grischun ne las vschinaunchas da la RPSEO dispuonan da las cmpetenzas finanziaelas necessarias per ün'ulteriura gestiun.

4. Cunvegna da prestaziun da las ulteriuras parts da la gestiun (centers d'attempo, Spitex, Post da cussagliaziun vegldüna + sandet)

4.1 Cunvegna da prestaziun centers d'attempo

A partir dals 1. avrigl 2026 surpiglia l'instituziun da dret public «Sanadura» la gestiun dals centers d'attempo «Du Lac» a San Murezzan e «Promulins» a Samedan. La premissa es quella cha las personas cun dret da vuscher approvan la ledscha davart la fundaziun da la «Sanadura». Uschè survegnan ils collavuratuors da la SGO/FPS i'ls centers d'attempo üna soluziun da cuntinuaziun sainz'interrupziun. Eir las abitantas ed ils abitants vegnan chüros inavaunt sainz'interrupziun, per regla tres las listessas personas da referimaint.

Las immobiglias dals centers d'attempo nu tuochan a la SGO/FPS. Scu fin uossa la SGO/FPS, pigliaro la «Sanadura» a fit ils centers d'attempo eir in futur cun contrats da fittaunza a lungia vista e garantiro uschè la gestiun.

Al listess mumaint es gnieu examinuo, scha la gestiun dals centers d'attempo pudess gnir surdeda a media vista ad ün furnitur extern. Püs furnituors haun in princip signaliso interess. La «Sanadura» sclariro uossa cun quists interessents, sch'ün'externalisaziun füss radschunaivla taunt economicamaing scu eir per la gestiun. Per pussibiliter quistas retschercas e per cha la gestiun resta sgüreda fin a la fin dal 2026 vain preschantada üna cunvegna da prestaziun cumplettanta per la perioda dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026. Eir quista cunvegna da prestaziun premetta la fundaziun da la «Sanadura». Ella cuverna il deficit da la gestiun e procura il temp per examiner üna surdeda ad ün gestiunari extern. Üna soluziun a lungia vista a partir dals 1. schner 2027 vain prubabelmaing preschantada l'utuon 2026. Ella prevezzero ubain ün'externalisaziun u la cuntinuaziun da la gestiun tres la «Sanadura».

Per l'an 2026 exista già üna cunvegna da prestaziun sur da 3 milliuns francs. Il deficit da gestiun dals centers d'attempo s'ho però augmanto considerabelmaing düraunt ils ultims ans. Ils motifs sun traunter oter ün'occupaziun memma bassa, maungel da persunel qualificho ed ots cuosts per persunel temporar. Perque drouva que per l'inter an 2026 un'ulteriura garanzia da deficit dad 1.6

milliuns francs. Causa cha la «Sanadura» surpiglia la gestiun pür a partir dals 1. avrigl 2026 pertuocho la cunvegna da prestaziun cumpletanta be la perioda dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026. L'import supplementer s'amunta ad 1.2 milliuns francs. Tiers vegnan 4 milliuns francs scu imprast chi nu porta fit per garantir la liquidited per la gestiun (limito fin a la fin dal 2027). Detagls as rechattan ill'aggiunta a la cunvegna da prestaziun.

4.2 Cunvegna da prestaziun Spitex

A partir dals 1. avrigl 2026 surpiglia l'instituziun da dret public «Sanadura» la gestiun da la Spitex. Premissa per que es cha las personas cun dret da vuscher approuvan la ledscha davart la fundaziun da la «Sanadura». Cotres survegnan ils collavuratuors da la SGO/FPS illa Spitex üna soluziun da cuntinuaziun sainz'interrupziun. Las personas accompagnadas da la Spitex vegnan chüredas inavaunt sainz'interrupziun, per regla tres ils medems collavuratuors.

Ad es gnieu examino, scha la gestiun da la Spitex pudess gnir externaliseda a vista media ad ün furnitur extern. Püs furnituors haun in princip signaliso interess. La «Sanadura» intensivescha quistas retscherchas ed examinaro culs interessents, sch'ün'externalisaziun füss radschunaivla taunt economicamaing scu eir per la gestiun. Per pussibiliter quistas retscherchas e per cha la gestiun resta garantida fin a la fin dal 2026, vain preschanteda üna cunvegna da prestaziun cumpletanta per la perioda dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026. Ella cuverna il deficit e procura il temp per examiner ün'eventela surdeda ad ün gestiunari extern. Üna soluziun a lungia vista a partir dals 1. schner 2027 vain prubabelmaing preschanteda l'utuon 2026. Ella prevezzero ubain ün'externalisaziun u la cuntinuaziun da la gestiun tres la «Sanadura».

Per l'an 2026 exista già üna cunvegna da prestaziun sur da 100'000 francs. Il deficit da la Spitex s'ho augmanto. Perque drouva que per l'an da gestiun scurznieu dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 ün'ulteriura garanzia da deficit da 350'000 francs. Tiers vegn 1 milliun francs scu imprast chi nu porta fit per garantir la liquidited per la gestiun (limito fin a la fin dal 2027). Ils detagls as rechattan ill'aggiunta a la cunvegna da prestaziun.

4.3 Consequenzas in cas cha las cunvegnas da prestaziun vegnan refüsedas

In cas cha quistas cunvegnas da prestaziun e/u la ledscha davart l'instituziun da dret public «Sanadura» nu vegnan approvedas, nu saron avaunt maun üngüns mezs finanziaels per acquister las prestaziuns necessarias u per la gestiun dals centers d'attempo e/u da la Spitex. A nun es cler cu cha las vschinaunchas organisessan ils centers d'attempo e la Spitex.

5. Cumpetenzas

5.1 Ledscha davart l'instituziun da dret public «Sanadura»

In applicaziun da l'art. *** da la constituziun cumünela da la vschinauncha da *** es la cumpetenzza da permetter expensas da passa *** francs chosa dal cussagl cumünel respectivmaing da la radunanza cumünela. Perque es da suottametter al cussagl cumünel respectivmaing a la radunanza cumünela la deliberaziun da la ledscha davart l'instituziun da dret public «Sanadura» cun ün chapitèl da dotaziun da 2.5 milliuns francs scu eir da la contribuziun vi da la gestiun da 500'000 francs.

5.2 Cunvegna da prestaziun «Ospidel»

In applicaziun da l'art. *** da la constituziun cumünela da la vschinauncha da *** es la cumpetenzza da permetter expensas da passa *** francs chosa da la radunanza cumünela respectivmaing da la votaziun a l'urna. Perque es da suottametter a la radunanza cumünela respectivmaing a la votaziun a l'urna il permiss da conceder üna contribuziun da *** francs per la gestiun da l'Ospidel da Samedan dals 1. avrigl fin als 31 december 2026 a l'instituziun da dret public «Sanadura» scu eir da *** francs scu imprast.

5.3 Cunvegna da prestaziun centers d'attempo

In applicaziun da l'art. *** da la constituziun cumünela da la vschinauncha da *** es la cumpetenzza da permetter expensas da passa *** francs chosa dal cussagl cumünel respectivmaing da la radunanza cumünela. Perque es da suottametter al cussagl cumünel respectivmaing a la radunanza cumünela il permiss da conceder ün credit supplementer da *** francs per la gestiun dals centers d'attempo per la perioda dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 a l'instituziun da dret public «Sanadura» scu eir da *** francs scu imprast.

5.4 Cunvegna da prestaziun Spitex

In applicaziun da l'art. *** da la constituziun cumünela da la vschinauncha da *** es la cumpetenzza da permetter expensas da passa *** francs chosa dal cussagl cumünel respectivmaing da la radunanza cumünela. Perque es da suottametter al cussagl cumünel respectivmaing a la radunanza cumünela il permiss da conceder ün credit supplementer da *** francs per la gestiun da la Spitex per la perioda dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 a l'instituziun da dret public «Sanadura» scu eir *** francs scu imprast.

6. Arcumandaziun da la suprastanza cumünela

La ledscha per promover la chüra d'amalos attribuescha a las regiuns da provedimaint da sandet las incumbenzas da las vschinaunchas i'l sector da la sandet, impustüt ospidels acuts, centers

d'attempo, Spitex e posts da cussagliaziun. Las vschinaunchas da la RPSEO sun perque obliedas da s'organiser adequatamaing e da stipuler cunvegnas da prestaziun (art. 9 Ledscha per promover la chüra d'amalos).

La gestiunaria actuela, la Fundaziun provedimaint da sandet Engiadin'Ota (SGO/FPS), as rechatta in moratori. Tenor il stedi dad hoz es la gestiun be auncha garantida fin a la fin da marz 2026. Zieva nu po ella pü gnir mneda inavaunt causa il maungel da liquidited.

Culs preschaints progets dess gnir reorganiso e garantieu il provedimaint da sandet, chattand üna soluziun a lungia vista pels singuls sectuors. Per quist intent vain s-chaffida l'instituziun da dret public «Sanadura». Ella as dess baser pü ferm sün cumpetenzas specielas e cumprer aint ils servezzans da sandet scha pussibel sül marchio liber. Que dess sbasser ils cuosts e permetter üna megltra planisaziun da la finanziaziun per las vschinaunchas purtedras. Ultra da que vain l'unanimitad actuela rimplazzada tres üna magiurited dobla. Cotres dess la «Sanadura» dvanter pü resistentia cunter crisas e pü simpla da mner.

In cas cha la ledscha davart la fundaziun da la «Sanadura» vain refüsedada, mauncha a partir da l'avrigl 2026 il fundamaint per l'ulteriura gestiun da las differentas spüertas. In cas cha la cunvegna da prestaziun per l'ospidel vain refüsedada, serra l'Ospidel d'Engiadin'Ota definitivmaing a la fin da marz 2026. In cas cha la cunvegna da prestaziun pels centers d'attempo e/u per la Spitex vain refüsedada, nu po la «Sanadura» bricha mner inavaunt quistas gestiuns. Ün tel cas füss insupportabel our da vista da la politica da sandet, da l'economia e dal turissem ed es d'eviter.

Per quist motiv arcumanda la suprastanza cumünela d'approver tuots quatter progets da votaziun.

7. Predeliberaziun tres il cussagl cumünel

Il cussagl cumünel ho decis ils ***favrer 2026 scu segua:

...

Propostas

1. Approver la ledscha davart la fundaziun da l'instituziun da dret public «Sanadura» cun üna part da la vschinauncha da *** francs vi dal chapitel da dotaziun scu eir cun üna part da la vschinauncha da *** francs vi da la contribuziun da gestiun.
2. Approver la cunvegna da prestaziun traunter la vschinauncha da *** e l'instituziun da dret public «Sanadura» davart la concessiun d'üna contribuziun da *** francs per la gestiun da l'ospidel da Samedan dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 scu eir *** francs scu imprast.

3. Approver la cunvegna da prestaziun traunter la vschinauncha da *** e l'instituziun da dret public «Sanadura» davart la concessiun d'üna contribuziun da *** francs per la gestiun dals centers d'attempo dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 scu eir *** francs scu imprast.
4. Approver la cunvegna da prestaziun traunter la vschinauncha da *** e l'instituziun da dret public «Sanadura» davart la concessiun d'üna contribuziun da *** francs per la gestiun da la Spitex dals 1. avrigl 2026 fin als 31 december 2026 scu eir da *** francs scu imprast.

Agiuntas:

- Sböz da ledscha davart la fundaziun da l'instituziun da dret public «Sanadura»
- Cunvegna da prestaziun «Ospidel» traunter las vschinaunchas purtedras e l'instituziun da dret public «Sanadura»
- Cunvegna da prestaziun «Centers d'attempo» traunter las vschinaunchas purtedras e l'instituziun da dret public «Sanadura»
- Cunvegna da prestaziun «Spitex» traunter las vschinaunchas purtedras e l'instituziun da dret public «Sanadura»